

נר שמואל

לענין ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שלישי י"א בניסן תשע"ז

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

קידושין - ל"ט

1. אלו הנהגות ומימרות נוספים הובאו בעניין ערלה בחו"ל?
  - א. לוי אמר לשמואל תקטוף ערלה שלא בפני ותאכילני בתורת ספק. וכן רב אויא ורבה בר רב חנן היו עושים ספיקות אחד לשני ואוכלים.
  - ב. חריפי דפומבדיתא אמרו: אין ערלה בחוצה לארץ.
  - ר' יוחנן אמר לרב יהודה להצניע דין זה, כיון שהיו עמי ארצות מקילין בערלה בחו"ל, ואבד את הודאי ערלה שלהם, והכרז על פירותיהן שטעונים גגיה, וכל האומר אין ערלה בחו"ל - לא יהא לו נין ונכד משליך חבל בגורל בקהל ה'. אך הם סברו כדעת התנאים בשם רבי אליעזר הגדול שאין כלל ערלה בחו"ל.
  - ג. ר' יוחנן: ערלה בחו"ל - הלכה למשה מסיני. ומה שמצינו בברייתא שספק מותר, זה כיון שכך נאמר בהלכה עצמה.
2. רבי יוחנן: לוקין על הכלאים בחו"ל דבר תורה. כיצד מתיישב עם מה ששינוי שהכלאים בחו"ל אסורים מדברי סופרים?
  - א. כלאי הכרם אסורים מדברי סופרים, הרכבת האילן אסורה מדברי תורה, [וכפי שלמדו מהרבעה שנוהג אף בחו"ל].
  - ו'שדך' בא למעט כלאי זרעים שבכרם, שבחו"ל אינו אסור מהתורה.
  - מעשה ברב חנן ורב ענן שראו אדם הזורע שני מיני זרעים יחד, רצה רב חנן לנדותו, אמר לו רב ענן אין הלכות כלאים מאירות לכם, שהרי אין איסור כלאי זרעים בחו"ל.
  - ומעשה דומה היה כשראו אדם הזורע חיטים ושעורים בין הגפנים, ואין לנדותו כיון שדווקא כשזרע חיטה ושעורה וחרצן במפולת יד, וכרם זה כבר היה נטוע.
3. רב יוסף היה מערב לכתחילה מיני זרעים שונים, והקשה עליו אב"י, שהרי שינוי שכלאים אסורים בחו"ל מדברי סופרים. מה ענה?
  - א. בתחילה ענה - שדווקא בכלאי הכרם שבארץ אסורים בהנאה - גזרו עליהם בחו"ל, אבל בכלאי זרעים לא גזרו.
  - ב. אח"כ חזר בו - כיון שרב זרע בכל ערוגה מין נפרד, ובהכרח משום כלאי זרעים.
  - אמנם אב"י דחה - עשה זאת משום נוי או כדי למנוע טרחת השמש. [שהרי לא שייר ארבע על ארבע רוחות הערוגה ואחת באמצע].
4. כל העושה מצוה אחת - מטיבין לו, ומאריכין לו ימיו, ונחל את הארץ. וקשה שהרי במשנה של 'אלו דברים' מוזכר רק כמה מצוות שאוכל בעוה"ז?
  - א. ביאר רב יהודה - כל העושה מצוה אחת יתירה על זכותיו - מטיבין לו, כיון שרובו ככולו, ודומה כמי שמקיים כל התורה כולה. אמנם במצוות שבמשנת 'אלו דברים' מכריעין הם אף כשזכויותיו ועוונותיו שקולים.
  - והקשו מהברייתא - כל שזכויותיו מרובין מעוונותיו - מריעין לו בעוה"ז כדי לנקותו, וכל שעוונותיו מרובין מזכויותיו - מטיבין לו לטורדו מעוה"ב.
  - ב. לפיכך ביאר אב"י משנתנו ב'מטיבין לו' כוונתה שמריעין לו כדי לנקותו שיקבל עוה"ב, [וכדברי הברייתא].
  - ג. רבא - הברייתא אכן חולקת על משנתנו ובשיטת ר' יעקב ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא [וכדבריו להלן].
5. בכיבוד אב ואם ובשילוח הקן התורה מבטיחה. כיצד מתיישב עם המעשה שר' יעקב ראה שאב שלח את בנו לעשות שילוח הקן, ובחזרתו נפל ומת?
  - א. כוונת התורה למען ייטב לך - לעולם שכולו טוב, ולמען יאריכון ימך - לעולם שכולו ארוך.
  - ויישבו כמה קושיות על גוף המעשה:
    - א. אין לומר שמת משום שהיה מהרהר בעבירה, כיון שמחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה.
    - ב. אף אם היה מהרהר בע"ז שמצטרף למעשה, הרי אם שכר מצוה בעוה"ז, זה היה צריך להגן עליו שלא יהרהר.
    - ג. אף שר' אלעזר אמר שלוחי מצוה אינן נזוקין לא בהליכתן ולא בחזירתן, בסולם רעוע שההיזק מצוי בו לא סומכים על נס. וכפי שמצינו שאף שהקב"ה שלח את שמואל למשוח את דוד מ"מ חשש ששאלו יהרגו.
    - עוד למדנו לגבי אחר שאם היה יודע לדרוש כנ"ל שמדובר לעולם הבא לא היה חוטא, יש אומרים שראה אף הוא מעשה כנ"ל.
    - יש אומרים שראה את לשונו של חוצפית המתורגמן שדבר אחר גורה, אמר פה שהפיק מרגליות ילחך עפר? הלך וחסא.